

**TARİH BİLİMİNDE YENİ YAKLAŞIMLAR:
İNSAN, MEKÂN VE ZAMAN**

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa EĞİLMEZ

 Vizetek
Yayıncılık

TARİH BİLİMİNDE YENİ YAKLAŞIMLAR: İNSAN, MEKÂN VE ZAMAN

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa EĞİLMEZ

Yazarlar

Cengiz KARTIN – Ferit YÜCEBAŞ – Firdes TEMİZGÜNEY – Mustafa EĞİLMEZ
Mustafa İŞİK – Ruziye ÖZSOY – Sait Emre ÇİFTÇİ – Seda İSKENDER

E-ISBN: 978-625-382-316-0

DOI: 10.54637/vizetek.9786253823160

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap, elektronik (e-kitap) formatlarında yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Haziran, 2026

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekiayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

ÖN SÖZ

Tarih bilimi, geçmişi yalnızca olaylar dizisi olarak inceleyen bir disiplin olmaktan çıkarak günümüzde insanı, mekânı ve zamanı çok katmanlı ilişkiler ağı içerisinde değerlendiren disiplinlerarası bir araştırma alanına dönüşmüştür. Özellikle son yıllarda tarih yazımında ortaya çıkan yeni yaklaşımlar, siyasal ve askerî gelişmelerin ötesine geçerek toplumsal yapıları, ekonomik ilişkileri, çevresel dönüşümleri, kültürel etkileşimleri ve bireysel deneyimleri merkeze alan çalışmaların önemini artırmıştır. Bu bağlamda tarih araştırmaları, farklı dönemleri ve coğrafyaları birbirine bağlayan yeni perspektiflerle zenginleşmektedir.

Elinizdeki "*Tarih Biliminde Yeni Yaklaşımlar: İnsan, Mekân ve Zaman*" adlı eser, tarihin farklı dönemlerine ve araştırma alanlarına odaklanan çalışmalar aracılığıyla bu dönüşümün somut örneklerini bir araya getirmeyi amaçlamaktadır. Kitapta yer alan bölümler, tarihsel süreçleri yalnızca kronolojik gelişmeler çerçevesinde değil; insan faaliyetleri, mekânsal ilişkiler ve zamansal değişim dinamikleri üzerinden değerlendirmektedir.

Eserde yer alan "Sir Mark Sykes'in Arabistan Raporlarında Basına Müdahale Örnekleri" başlıklı çalışma, Birinci Dünya Savaşı yıllarında emperyal siyaset ile bilgi üretimi ve medya ilişkileri arasındaki bağlantıları ortaya koyarken; "Hürrem Sultan Evkafı'nın Yıllık Muhasebesi" adlı bölüm Osmanlı vakıf sistemi üzerinden mali ve kurumsal yapının işleyişine ışık tutmaktadır. "Millî Mücadele Döneminde Ekmek Meselesi: Ordunun ve Halkın İhtiyaçlarına Yönelik Devlet Politikaları" başlıklı çalışma, savaş koşullarında devletin ekonomik ve sosyal sorumluluklarını ele alarak kriz dönemlerinde kamu yönetiminin işleyişini değerlendirmektedir.

Kitabın çevre tarihi perspektifini temsil eden "Prehistorik Dönemden Cumhuriyet'e Kastamonu'da İnsan-Doğa Etkileşimi ve Çevresel Dönüşüm" başlıklı bölüm, uzun dönemli tarih anlayışı çerçevesinde insan ve çevre arasındaki karşılıklı etkileşimi incelemektedir. "Taşradan Merkeze Şikâyet: CHP Van İl İdare Kurulu Yazışmalarında Muhalefet, Asayiş ve Kolluk Müdahaleleri (1943-1949)" adlı çalışma ise erken Cumhuriyet döneminde merkez-taşra ilişkileri, siyasal denetim mekanizmaları ve yerel yönetim pratikleri hakkında önemli veriler sunmaktadır. Son olarak, "12.-14. Yüzyıllarda İngiltere ve Fransa'da Merkezi Bürokrasinin Gelişimi: Kurumsal

Süreklilik ve Farklılaşma" başlıklı bölüm, karşılaştırmalı tarih yöntemiyle Avrupa devletleşme süreçlerinin kurumsal temellerini analiz etmektedir.

Bu çalışmaların ortak noktası, tarihsel olguları tek boyutlu açıklamalardan uzaklaşarak çok yönlü bir bakış açısıyla değerlendirmeleridir. Kitap, Osmanlı ve Cumhuriyet tarihi, Avrupa Orta Çağı, çevre tarihi, siyasal tarih, ekonomi tarihi ve kurumlar tarihi gibi farklı alanları bir araya getirerek tarih yazımındaki metodolojik çeşitliliği yansıtmaktadır. Böylece okuyucuya hem farklı dönemler arasında karşılaştırma yapma hem de tarihsel süreçleri yeni araştırma soruları çerçevesinde yeniden düşünme imkânı sunmaktadır.

Bu eserin hazırlanmasında emeği geçen bölüm yazarlarına, bilimsel katkıları ve titiz çalışmaları için teşekkür ederim. Çalışmanın tarih araştırmalarına ilgi duyan akademisyenlere, lisansüstü öğrencilere ve tarih meraklılarına yeni ufuklar açmasını temenni ediyorum.

Editör

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa EĞİLMEZ

Kastamonu Üniversitesi

İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Tarih Bölümü

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölüm Başkanı

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Sir Mark Sykes'in Arabistan Raporlarında Basına Müdahale Örnekleri..... 1

Cengiz KARTIN

Ruziye ÖZSOY

2. BÖLÜM

Taşradan Merkeze Şikâyet: CHP Van İl İdare Kurulu
Yazışmalarında Muhalefet, Asayiş ve Kolluk Müdahaleleri (1943-1949) 24

Ferit YÜCEBAŞ

3. BÖLÜM

Millî Mücadele Dönemi'nde Ekmek Meselesi:
Ordunun Ve Halkın İhtiyaçlarına Yönelik Devlet Politikaları 64

Firdes TEMİZGÜNEY

Seda İSKENDER

4. BÖLÜM

Prehistorik Dönemden Cumhuriyet'e Kastamonu'da
İnsan-Doğa Etkileşimi ve Çevresel Dönüşüm 84

Mustafa EĞİLMEZ

5. BÖLÜM

Hürrem Sultan Evkâfi'nin Bir Yıllık Muhasebesi (1559-1560)..... 95

Mustafa IŞIK

6. BÖLÜM

12.-14. Yüzyıllarda İngiltere ve Fransa'da Merkezî
Bürokrasinin Gelişimi: Kurumsal Süreklilik ve Farklılaşma..... 109

Sait Emre ÇİFTÇİ